קבלה · רמח״ל

כללות שרשי החכמה

רבי משה חיים לוצאטו [הרמח"ל]

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

כללות שרשי החכמה

רבי משה חיים לוצאטו [הרמח"ל]

מקור הטקסט: אורייתא

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/כללות-שרשי-החכמה/
הקובץ נוצר ב־17 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

ההר הגדול ירום ונשא, פנת יקרת אבן הראשה, נר"ו. הנה כבר בשבת שעברה גיליתי אזן כ"ת אשר קבלתי אגרתו, אך שלא בזמנה, כי באמצע השבוע. ואני מיחל הייתי לראות העתק אגרת הדרת כ"ת לאנשי ויניציאה, ואמת ידעתי שהם תלויות עיניהם לתשובה הזאת מאד. אך הטעם אשר לא השיבותי אני לשאלות כ"ת הוא יען ראיתי בלבי אשר לא כל הדברים ניתנים ליכתב; ואם יזכני ה' להשתחוות לפני הדרת קדשו, אמלא כל חפצו. כמוהר"ר נחמיה כהן, כשליח אשר שלח לכ"ת - כך שלח כאן, וכתבים בידו לרב מאריני ולרופא כמהח"ר שמואל כהן על הענין הזה; וגם הם השיבו לו תשובה הגונה, אם למודונא ילך - יהי לכתו לשלום, ואם ירחיב צעדו עדי - הלא יהיה לנו לשמחה גדולה. ועתה הנני כותב לו הדרוש אשר כתבתי, והוא כולל הרבה שרשי החכמה על מתכונתם, ז"ל:

גדר חכמת האמת אינו אלא חכמת סדר פעולת המאציל, שבו פעל ופועל בברואיו. ואפרש לך עתה הענין היטב. הנה כוונת המאציל בבריאתו היתה לברוא בריאה אחת שתוכל לקבל ממנו טוב בזכות. ולבעבור יהיה זכות, צריך שימצא ענין אחד שיהיה זה הנברא בוחר לעשותו, וכשיעשהו - יהיה זוכה לטוב. על כן על פי התכלית הזה הכין כל סדר פעולתו, שאחריו תמשך כל הבריאה גם כן בסדר נכון ונאה. ואז רצה ושיער מין נברא אחד שיהיה בנוי מכל כך חלקים, מורכבים בדרך כך, שבהמשך כל פעולות בריאתו, אחרי ענין וסדר החלקים ההם והרכבתם, אז יצא אותו נברא אחרי מספר כל כך מדרגות, הנמשך לפי הדרגת הרכבת אותם החלקים, באותה התכונה שהוא צריך להיות למען היות אותו הנברא הבעל בחירה הנופל תחת יצ"ט ויצ"ר, באותו הדרך הצריך כדי לזכות ולקבל השכר על ידי הדרגת הפעולה ההיא:

אז לפי השיעור הזה התחיל לסדר פעולותיו. וכל התפשטות אורו הפשוט לפעול - נקרא מאור אחד או ספירה אחת. וכל כך מאורות האיר כמו כל פרטי חלקי בנין הנברא המשוער הזה. וכלל המאורות האלה כולם הם סוד דמות אדם. ואופן התחברם והתקשרם בגוף האדם - הוא אופן התרכבם להנהיג:

ונמצא, שלא יש מאור במאורות שאין לו חלק בגוף האדם, ולא יש אבר באדם שאינו במאורות. וכל בריות העולם הם גם כן יוצאים בהמשך מן המאורות. ולא יש בעולם בריה שאינה במאורות, ולא במאורות מאור שאינו בעולם. ונמצא, שלא יש בריה בעולם שאינה באדם, ולא אבר באדם שאינו בעולם, ולא יש פעולה באדם שאינה במאורות, ולא פעולה במאורות שאינה בפעולות אדם:

והנה שורש זה הסדר הוא סדר הפנימיות והחיצוניות, שהוא שורש הנשמה והגוף, ועל זה נאמר "נעשה אדם בצלמנו כדמותנו", ועל כן זה הסדר סודר בתחילה. אחר כך בסדר זה מתחלפים המאורות חילופים רבים. וסוד זה הענין הם שתי המידות חסד ודין, שהם הצריכות לשכר ועונש, והחסד עושה הפנימיות, והדין עושה החיצוניות. והם כלל הצמצום שצמצם אין סוף ב"ה את אורו, וקו מאורו המתפשט ופועל. וזה החסד והדין עצמו עושה ענין הימין והשמאל, ענין הפנים ואחור, וענין הזכר והנקבה, שהם כולם מיני פעולות שונות. אך סוד כולם הוא חסד ודין המתחלפים בפעולותיהם לפי צורך ההנהגה, שיצא מכח זה האדם במקומו. וצריך שתהיה הפעולה מודרגת. לפי הדרגת הרכבת האברים האלה, ועל כן תהיה בתחילה חזקה, ואחר כך תתחלש, עד רדתה לסופה. ולפי התחלשה תוציא ענפים פחותים אלה מאלה, עד תום כל הבריות. וכלל כל הדברים האלה יהיה האדם:

והנה בספירות האלה יש התפשטות, התלבשות, עליה וירידה וחיבור. התפשטות הוא גילוי פעולה; התלבשות - תליית פעולה בפעולה להמשכה משם; חיבור - צירוף פעולות; עליה וירידה - להותיר כח למעט, והכל לפי צורך ההנהגה הראויה לעולם:

והנה שבע ספירות הכין לצורך ההנהגה. אך כדי שיוכלו להשפיע יותר או פחות לפי הצריך בזמנו, הכין שלוש ראשונות שיהיו עטרות אליהם, והם כתר חכמה בינה. והם עצמם בתוספת הארתם אחר קבלם העטרות האלה - הם ענין הדעת. על כן הדעת יתפשט חוץ מן הקו שלו בכל הגוף, מה שאין כן חכמה ובינה. ומפני שרצה להמציא כל אלה בחינות, על כן המציאם כל אחד במציאות בפני עצמו, והם אריך אנפין, אבא ואימא - כתר חכמה בינה; ששה קצוות עצמם הם זעיר אנפין, מלכות - נוקבא. ואחר כך בז"א עצמו יהיו כתר חכמה בינה דעת פרטיים, העולים ויורדים לפי השעה. אך ישראל סבא ותבונה ויעקב ולאה הם הארות יוצאות לפי ההתלבשות וההרכבה:

והנה כל מאור יש לו משמשים, והם המלאכים, אלה תחת אלה, כולם משמשי המדריגה ההיא הפרטית, והם מביאי הפעולה עד למטה. וכן כל מאור מוציא בריאה אחת פרטית בנשמיים. ונמצא הכל הקבלה אחת, פרטיות המאורות וחלקי האדם, חלקי נשמתו וחלקי גופו:

וכל זה הוא בפעולות המאציל ב"ה, והוא נקרא שורש, שזה שורש כל הנבראים. ואחר כך יש הענפים שהם נפרדים משם, והיינו המלאכים וכל שאר הבריות כמו כן:

נמצא מכל זה, שכללות השרשים הם כל המאורות, וכללות כל היוצא מהם הוא האדם, ולו מסורה העבודה בכל המאורות, כי אליו צריכה לבוא ההשפעה מכולם. וכנגד זה

יש בפרטות בריאות פרטיות, אם ברוחנים כנגד הנשמה - המלאכים; אם בגשמים כנגד הגוף - כל הבריות הגשמיות:

והנה יש הסיטרא אחרא שהיא מציאות אחד נפרד, מקביל לכל חלקי הקדושה שמקביל, והוא חיצוניות אל ענפי הקדושה. והאומות הם חיצוניות אל ישראל, וישראל עצמם נתקנים בסוד שני שרשים, שהם תרין משיחין. וזה כללות סדר הבריאה כולה בסוד חסד ודין, ופרטיות המאורות ומעשיהם הם הרכבת הפעולות לפי סדר הרכבת האברים באדם:

אך סוד העבודה הוא זה, כי לכל מה שסידר המאציל בהנהגתו - התקין מצוות, שבעשותם אותם בני האדם תהיינה אותם הפעולות בתיקונם; ועניינה להיות מתקשר ע"י המעשה ההוא אותו החלק המקביל בנשמה אל המאור ההוא שבשבילו ציוה המעשה, לאותו המאור. ואז נמשכה ההשפעה מאותו המאור אל אותו החלק, ונקרא שנפתח צנור השפעה אחד. שכשיפתחו כולם, כל אחד בכל פרטי הלקיחם, שהוא ע"י כל נשמות ישראל, ואז יהיה העולם מתוקן לגמרי:

הנה בדרוש הזה עיני כ"ת תחזינה כללות שרשיה חכמה, מבוארים באר היטב בעומק גדול; ויקרא אותו גם לפני כמוהר"ר חמיו נר"ו. ולפני מזבחו יקריב שלומותי בהשתחוותי אפים ארצה. ומחבק אני הבן יקיר כמהח"ר בנו נר"ו:

אחפוץ דעת אם עברו אגרות על זה הענין מהגביר ר' הלל פאדובה עם חתנו הרגייני אברהם ישראל יצ"ו, אשר דורש שלומו אני, ואלהי האלהים ימלא משאלות לבו לטובה, אכי"ר:

שותה בצמא דבריו משה חיים לוצאטו:

פאדובה, סדר ושנת, בנערינו ובזקנינו נלך בבנינו ובבנותינו בצאננו ובבקרנו נלך כי חג ה' לנו: